

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย

PROPOSED GUIDELINES FOR TEACHING ENGLISH CRITICAL READING OF UPPER SECONDARY

SCHOOL TEACHERS

นางสาวโสมภิดา มลายาภรณ์ *

Sompida Malayaporn

ผศ.ดร.ฤดีรัตน์ ชุชนะโชติ **

Asst. Prof. Rudeerath Chusanachoti, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. ศึกษาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2. นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูที่สอนอ่านวิชาภาษาอังกฤษและทักษะการอ่านในรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการสังเกตการสอนและการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี จำนวน 3 ประเภท ได้แก่ 1. แบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษ 2. แบบสังเกตการสอน และ 3. แบบสัมภาษณ์ครูวิชาภาษาอังกฤษ

สรุปผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษากิจการการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูมัธยมศึกษาตอนปลายพบประเด็นทั้งสิ้น 6 ประเด็น ได้แก่ 1.การเชื่อมโยงความรู้สู่บทอ่าน พบว่า 1.1 ครูฝึกให้นักเรียนคาดคะเนความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาพและหัวข้อจากบทอ่าน 2. การใช้คำถาม พบว่า มีการใช้คำถามที่ หลากหลายเพื่อกระตุ้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ คำถามคาดคะเน คำถามเปรียบเทียบ คำถามเพื่อแสดงความคิดเห็น 3. การเลือกบทอ่าน พบว่า 3.1 ครูใช้บทอ่านที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน 3.2 ครูใช้บทอ่านที่ มีการบูรณาการระหว่างวิชา 4. บทบาทนักเรียน พบว่า 4.1 ครูใช้กระบวนการกลุ่ม 4.2 ครูใช้การสลับบทบาทจากการแสดงบทบาทสมมติ 5. การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า ครูสอนกลวิธีและแนวทางอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ที่นักเรียนควรปฏิบัติ และ 6. การวัดและประเมินผล พบว่า ครูวัดประเมินผลจาก 6.1 การเชื่อมโยงความรู้สู่บทอ่าน 6.2 การตีความและการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง 6.3 การวิพากษ์และวิจารณ์รายละเอียดของเนื้อเรื่อง 2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์มี 6 ประเด็น ได้แก่ 1. ด้านการเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทอ่าน ควรประยุกต์บทอ่านกับความรู้ภายนอกเพื่อกระตุ้นประสบการณ์ เดิมของนักเรียน เช่น รูปภาพ หัวข้อเรื่องและคำสำคัญต่าง ๆ 2. ด้านการใช้คำถาม ควรเรียงลำดับความสำคัญของคำถามและคำถามนั้นต้องมีความหลากหลาย อีกทั้งกระตุ้นความสนใจและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 3. การเลือกบทอ่าน ครูควรเลือกบทอ่านที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียน มีการบูรณาการและให้นักเรียนได้เลือกบทอ่านด้วยตนเอง 4. ด้านบทบาทนักเรียน ควรกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ผ่านกิจกรรมที่ สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน 5. ด้านการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ควรฝึกฝนกลวิธีการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้กับนักเรียน 6. ด้านการวัดประเมินผล ควรใช้วิธีการวัดประเมินผลด้วยการให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ตีความและวิเคราะห์เนื้อเรื่องอีกทั้งวิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่อง

* หน่วยงานสังกัด นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่อยู่ 58/1324 พิวส์ไมเบียส คอนโดมิเนียม รามคำแหง 3/1 ถนน รามคำแหง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

E-mail Address: mew_sompida@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชา ผศ.ดร.ฤดีรัตน์ ชุชนะโชติ ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: rudeerath.c@chula.ac.th

ISSN1905-4491

Abstract

The objectives of this study were to 1. study the status of teaching English critical reading of upper Secondary school teachers; and 2. propose guidelines of teaching English critical reading to upper Secondary school teachers. The participants were English teachers who teach English to upper Secondary school. The study was a qualitative research using instructional observations and interviews. Data were collected using 3 assessment tools namely: 1. self-assessment form about teaching English critical reading. 2. instructional observation form., and 3. interview form.

The results of the research included 6 aspects: 1. Connecting between prior knowledge and new information: 1.1 teaching predicts the relationship between picture and topic of reading. 2. Question asking skill: using different types of questions and stimulate critical thinking skills, such as guessing questions, comparative questions and question for giving opinions. 3. Content: 3.1 using content that relevant to daily living. 3.2 using content that integrated between subjects. 4. Students role: focused on cooperative learning principles by assigning the students to work together in groups and role playing. 5. Teaching critical reading: teaching analytical reading shows that students should practice from using activities to allow students express their opinions analyze and criticize reading. 6. Evaluation: 6.1 interpretation and content analysis 6.2 criticism in details. 2. Proposed guidelines of teaching English critical reading to upper Secondary school teachers had 6 main elements including: 1. Connecting between prior knowledge and new information: should apply reading to link with external knowledge such as pictures, topic sentences and main words. 2. Question asking skill: should use a variety of questions and questions should stimulate attention and develop analytical thinking skills. 3. Content: preferably consisted of daily living and integrated between subjects. 4. Students role: should encourage students discussing and expressing an opinion, criticizes reading through activities that interact with each other. 5. Teaching critical reading: should practice analyzing reading strategies for students such as identifying sentences, connecting sentences and analytical vocabulary. 6. Evaluation: should evaluate testing knowledge and understanding about interpretation, content analysis and critical reading by oral test and activities

คำสำคัญ: การอ่านเชิงวิเคราะห์ / การจัดการเรียนการสอน / นักเรียนมัธยมศึกษา / การอ่านภาษาอังกฤษ

KEYWORDS: CRITICAL READING / TEACHING / UPPER SECONDARY SCHOOL / ENGLISH READING

บทนำ

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมของโลกไร้พรมแดน มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี การสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลต่างๆเป็นไปอย่างรวดเร็ว ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่คนทั่วโลกใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันจนเป็นที่ยอมรับว่าภาษาอังกฤษคือภาษานานาชาติและเป็นปัจจัยที่สื่อให้เห็นว่าบุคคลผู้มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษจะได้รับการยอมรับจากสังคมและมีโอกาสในการทำงานที่หลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา ซึ่งตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า มีการมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทางด้านภาษาอังกฤษ

ตามศักยภาพของตนเองและมีมาตรฐานตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ รวมทั้งสอดคล้องกับบทบัญญัติของอาเซียน (ASEAN) กล่าวคือ สื่อต่างๆแทบทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ บทความเชิงวิชาการ ข่าว เอกสารสำคัญต่างๆ ที่นักเรียนใช้ศึกษาล้วนประกอบด้วยภาษาอังกฤษ ดังนั้น คุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะต้องมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพในการอ่านสูงสุด

ในประเทศไทยการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษไว้ในฐานะภาษาต่างประเทศ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งศิริพร สุธรรมเดชะ (2541: 2) ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักเรียนมีโอกาสได้ใช้ทักษะการอ่านมากที่สุดในบรรดาทักษะทั้ง 4 ด้านของภาษาอังกฤษ เพราะสามารถพบได้ในบทเรียน ตำรา สื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งในชีวิตประจำวันและจากผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับ เรวดี หิรัญ (2540) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่จำเป็นและสำคัญที่สุดเนื่องจากสื่อ ตำราภาษาอังกฤษมีจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้การอ่านซึ่งเป็นทักษะในการรับข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญมากที่สุด ฉะนั้น นักเรียนจะต้องสามารถตีความ คติวิเคราะห์เนื้อหาและแปลสาระไปเป็นแนวทางหรือประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ จึงจะเรียกว่าเป็นการอ่านที่ก่อให้เกิดคุณค่าโดยสมบูรณ์

นิรมล ศตวุฒิ และรัชณี บุณยสิงห์ (2550) กล่าวว่า มีการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยมีขั้นตอนคือ 1. การวิเคราะห์ระดับข้อความ ให้นักเรียนวิเคราะห์คำ วลีประโยคที่ผู้เขียนเลือกใช้ และประเมินความถูกต้องของการจัดเรียงคำในประโยคว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร พร้อมเสนอแนวทางการแก้ไข 2. การวิเคราะห์ระดับบทความ ให้นักเรียนวิเคราะห์ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ฝึกแยกประเด็นสำคัญของเรื่องและอธิบายความสอดคล้องของเนื้อหา 3. วิเคราะห์ห้วงการที่ศนคติและมุมมองของผู้เขียน ประเมินค่าความน่าเชื่อถือของเนื้อหาว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

แม้ภาครัฐและภาคเอกชนจะมีการจัดระบบโครงสร้างหลักสูตรเพื่อสนับสนุนและมุ่งพัฒนาทักษะด้านการอ่านอย่างจริงจังแต่ผลที่ปรากฏจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติในวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2558) พบว่า วิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลงเมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ย 2 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 25.35 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งระดับผลคะแนนและแนวโน้มที่ผ่านมาสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนว่ายังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งการจำแนกรูปแบบของข้อสอบตามทฤษฎีระดับพฤติกรรมทางสติปัญญาของบลูม (Bloom Taxonomy's Revised) เน้นประเภทของข้อคำถามเพื่อวัดความจำ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปปรับใช้ อีกทั้งการวิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์และสร้างสรรค์ ผ่านทักษะการอ่านและการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวคือหลักฐานที่แสดงว่า นักเรียนไทยในระดับมัธยมศึกษา กำลังประสบปัญหาในด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ (Anderson and Krathwohl, 2001)

ในส่วนของผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอายุระหว่าง 15-17 ปีซึ่งประเมินโดยโครงการ PISA ประเทศไทยเผยแพร่ข้อมูลจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) สรุปได้ว่า ผลคะแนนการประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์อยู่ในระดับ 1 จาก 5 ระดับ ซึ่งเป็นระดับที่มีค่าต่ำสุด กล่าวคือ นักเรียนสามารถจับสาระสำคัญได้เพียงประเด็นเดียว ไม่สามารถเชื่อมโยงจุดสำคัญของเนื้อหาไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

รวมทั้งไม่สามารถหาข้อเสนอแนะ เปรียบเทียบหรือคิดวิเคราะห์เนื้อหาเพิ่มเติมได้ รวมทั้งจากเกณฑ์การประเมินเพื่อวัดสมรรถนะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนนานาชาติ (PISA PLUS) โครงการ PISA ประเทศไทย (2556) ใน 3 ด้านคือ 1. การอ่านเพื่อความเข้าใจ 2. การบูรณาการ ตีความและการอ่านเชิงวิเคราะห์ และ 3. การวิจารณ์เพื่อประเมินค่าปรากฏิได้นักเรียนไทยมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมากที่สุด กล่าวคือ 432 คะแนนส่วนระดับที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดคือการบูรณาการ ตีความและการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีระดับคะแนนเพียง 416 คะแนน ซึ่งผลสรุปจากการประเมินทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในวิชาภาษาอังกฤษยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญและต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน

หากพิจารณาจากการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้ระบุว่า ครูคือองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีการเตรียมการและการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน และให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถ แต่จากสภาพที่ปรากฏในปัจจุบัน ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า ครูยังคงเน้นการสอนแบบเดิม คือ มักยึดครูเป็นศูนย์กลางโดยไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิดหรือแก้ปัญหาได้เท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจาก ครูยังขาดความรู้และความเข้าใจในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ (พรนภิส ดาราสว่าง, 2545)

จากการที่ผู้วิจัยได้ร่วมสังเกตการณ์การจัดการเรียนการสอนของครูรายวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 5 คน พบว่า ส่วนใหญ่ครูเน้นการสอนอ่านเพื่อพัฒนาด้านไวยากรณ์ โดยให้นักเรียนศึกษาเฉพาะโครงสร้างประโยคและบริบททั่วไปของเนื้อหา ตลอดจนมุ่งส่งเสริมการจดจำคำศัพท์เพื่อเป็นหลักพื้นฐานทางภาษา แต่ไม่ได้มีการสอนให้นักเรียนอ่านเพื่อวิเคราะห์ ด้านสุวิทย์ มูลคำและ อรทัย มูลคำ (2545). ได้อธิบายว่า ครูขาดความรู้และความเข้าใจต่อการจัดการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ ครูยังคงใช้วิธีการสอนอ่านแบบทั่วไป กล่าวคือ ครูสอนการแปลความหมายจากเรื่อง หลังจากสอนอ่านเสร็จแล้วมักจะทดสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน โดยการใช้คำถามเพื่อถามเกี่ยวกับเหตุการณ์และรายละเอียด แต่สิ่งสำคัญกลับเน้นไปที่ การให้นักเรียนหาคำตอบที่ถูกต้องโดยไม่ให้ความสำคัญในกระบวนการทางความคิดเท่าที่ควร อีกทั้ง วิชัยประสิทธิ์ วุฒิเวชช์ (2542) อธิบายไว้ในทิศทางเดียวกันว่า การจัดการเรียนการสอนอ่านวิเคราะห์ของครู เป็นการฝึกนักเรียนให้อ่านออกเสียง อ่านในใจและเข้าใจเนื้อหาผ่านการแปลความหมายมากกว่าการทำให้นักเรียนเกิดความคิดหรือสร้างจินตนาการไปกับเรื่องที่อ่าน ครูมุ่งต้องการคำตอบที่นักเรียนสามารถหาได้จากเนื้อเรื่อง โดยมักเป็นคำถามปลายปิด เมื่อนักเรียนไม่สามารถตอบคำถามได้ ครูจึงอธิบายเนื้อหาซ้ำจนเกิดความเข้าใจ

ด้วยเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อนำเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูวิชาภาษาอังกฤษ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพและผู้ที่สนใจในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยสามารถนำเอาข้อมูลมาประเมิน วิเคราะห์วางแผนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์

ตลอดจนสร้างเป้าหมายไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อนำเสนอแนวการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตการสอนแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) เข้าสังเกตการสอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ ครูวิชาการอ่านภาษาอังกฤษและทักษะการอ่านในรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนทั้งสิ้น 5 คน โดยมีขั้นตอนในการคัดเลือก 2 ส่วน คือ 1) การคัดเลือกโรงเรียน 2) การคัดเลือกครู

1. การคัดเลือกโรงเรียน การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศด้านทักษะการอ่านวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยพบว่า การอ่านเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งนักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านตลอดจนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพิจารณาโรงเรียนเป็นตัวแทนของการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีผลการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านการอ่านรายวิชาภาษาอังกฤษสูงสุด 10 อันดับแรก ลักษณะของคำถามในข้อสอบ (O-NET) พบว่า มีความสอดคล้องกับความหมายและหลักการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2559)

2. การคัดเลือกครู ผู้วิจัยดำเนินการต่อจากการคัดเลือกโรงเรียน ซึ่งมีการนำเสนอดังต่อไปนี้

2.1 การพิจารณาคัดเลือกครู ผู้วิจัยมีการจัดลำดับการพิจารณาจากแบบสอบถามเพื่อการประเมินตนเองของครู 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 พิจารณาจากส่วนที่ 2 คือ แบบสอบถามเพื่อประเมินตนเองของครู ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อวัดความสอดคล้องของหลักการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ต่อการจัดการเรียนการสอนของครูที่ปฏิบัติในห้องเรียน ขั้นที่ 2 นำผลจากลำดับคะแนนในขั้นที่ 1 เพื่อพิจารณาต่อในส่วนที่ 3 คือ ข้อคิดเห็นด้านความรู้และความเข้าใจต่อการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครู โดยพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ว่ามีความสอดคล้องกับหลักการหรือไม่ และขั้นที่ 3 นำผลจากลำดับคะแนนในขั้นที่ 2 มาพิจารณาเป็นลำดับถัดไป

ในส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อประเมินคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเกิดประสิทธิภาพ

2.2 กระบวนการคัดเลือกครู ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 สํารวจจำนวนของครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษและทักษะการอ่านในรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า มี 53 ท่าน ชั้นที่ 2 แจกแบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์แก่ครูพบว่า การได้แบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์กลับคืนจำนวนทั้งหมด 83.01% ชั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลจากแบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ตามเกณฑ์การพิจารณาการคัดเลือกครูพบว่า เมื่อวิเคราะห์ผลด้วยมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's scale) 5 ระดับ คะแนนสูงสุดที่ครูประเมิน คือ 4.00 และคะแนนต่ำสุด คือ 2.25 และชั้นที่ 4 การคัดเลือกครูเพื่อการสังเกตการสอนพิจารณาจากการจัดลำดับการพิจารณาจากแบบสอบถามเพื่อการประเมินตนเองของครู 3 ชั้น ในข้อ 2.1 ข้างต้น ซึ่งได้ครูซึ่งได้ครูจำนวนรวม 5 คนที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุด 5 อันดับจากจำนวน 5 โรงเรียน เป็นเพศชาย 3 ท่านและ เพศหญิง 2 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 แบบ ได้แก่ 1) แบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ 2) แบบสังเกตการสอน 3) แบบสัมภาษณ์ครูวิชาภาษาอังกฤษ

1. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ แบบสังเกตการสอนและแบบสัมภาษณ์สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาขึ้นโดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 แบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์

มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกครูที่มีความรู้และทักษะประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ โดยให้ครูจากโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกทำการประเมินตนเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป คือ ข้อคำถามจากข้อมูลทั่วไปของครู

ตอนที่ 2 แบบประเมินตนเองของครู คือ แบบวัดการปฏิบัติของครู ซึ่งสังเคราะห์จากหลักการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's scale) 4 ระดับ

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครู ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) จำนวน 3 ข้อ เพื่อให้ครูถ่ายทอดกระบวนการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษที่ใช้จริงในห้องเรียน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อและการวัดประเมินผลอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลไปพิจารณาความสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูท่านนั้น

3.1 การสร้างแบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์

ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินและการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ จากนั้นนำข้อมูลมาเรียบเรียงเพื่อร่างเป็นแบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้ หลักการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยศึกษาตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินโดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(IOC) พบว่า ดัชนีความสอดคล้องในการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ จำนวน 12 ข้อ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ผลที่ได้คือ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.0 ในทุก ๆ ข้อ แสดงว่า แบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับวัตถุ ประสงค์การวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ภาษาให้ มีความกระชับและถูกต้องตามหลักภาษา

3.2 แบบสังเกตการสอน

ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกตการสอนเพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ เป็นการสังเกตการสอนแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) ซึ่งผู้วิจัยใช้การพรรณนาเหตุการณ์ เทคนิควิธีการขณะที่ครูมีการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์

3.3 แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีลักษณะของคำถามปลายเปิด มีบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์หลังจากการสังเกตการณ์สอนในแต่ละครั้ง โดยมีลักษณะคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์และประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการทราบจุดประสงค์เพิ่มเติมจากการสังเกตการสอน อีกทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากประเด็นที่ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสังเกตการสอน และระยะที่ 2 การสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การสังเกตการสอน

1.1 การคัดเลือกครู ผู้วิจัยคัดเลือกครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษและทักษะการอ่านในรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนที่มีผลการสอบระดับชาติชั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านการอ่านรายวิชาภาษาอังกฤษสูงสุด 10 อันดับแรก โดยให้ครูได้ทำการประเมินตนเองจากแบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ ซึ่งได้ครูที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 5 ท่านเพื่อสังเกตการสอนและสัมภาษณ์

1.2 การสังเกตการสอน ผู้วิจัยทำการสังเกตการสอนครูท่านละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกวิดีโอในขณะสังเกตการสอน

1.3 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูท่านละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง บันทึกเสียงในขณะมี การสัมภาษณ์ โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาทีหลังจากการสังเกตการสอนเสร็จสิ้นแล้ว

ระยะที่ 2 การสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นหลักการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ โดยนำผลการรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 มาประกอบกับเอกสารและงานวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษา เพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการประเมินตนเองครูและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสังเกตการสอนและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Information) จากการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และหาค่าเฉลี่ย (Average)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากแบบสังเกตการณ์สอนและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาจากแบบสังเกตการณ์สอนผ่านการจดบันทึกรายละเอียด พฤติกรรมและกระบวนการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งมีการบันทึกวิดีโอในขณะมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของความเรียง ในส่วนของการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการถอดรายละเอียดในเทปบันทึกเสียง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อนำมาจัดแจงข้อมูลในรูปแบบของความเรียง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย
ผลจากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครู มัธยมศึกษาตอนปลายผ่านการสังเกตการสอนและสัมภาษณ์ครูจำนวน 5 ท่าน สามารถสรุปได้ทั้งหมด 6 ประเด็นดังนี้

1. การเชื่อมโยงความรู้สู่บทอ่าน

จากการสังเกตการสอน พบว่า การใช้ตัวอย่างของรูปภาพและหัวข้อสำคัญต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทอ่านนั้น ครูจัดการเรียนการสอนในขั้นการนำเข้าสู่ บทเรียนผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีและรูปภาพ มาเป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงความรู้จากภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งสถานการณ์ที่พบในห้องเรียนออกเป็น 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1. ครูใช้หนังสือพิมพ์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดต่าง ๆ เป็นตัวอย่างสำหรับการเชื่อมโยงสู่เนื้อเรื่องในกับนักเรียน เช่น ครูใช้ ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ และตัดมาในส่วนของประเด็นที่ครูต้องการเพื่อให้นักเรียนได้สามารถสังเกตรายละเอียดของรูปภาพและลักษณะส่วนต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอ 2. ครูใช้ Power Point มาเป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงความรู้จากภายนอกที่เกี่ยวข้องและกระตุ้นประสบการณ์เดิมของนักเรียน ซึ่งรายละเอียดใน Power point จะปรากฏรูปภาพซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องซึ่งการใช้รูปภาพนั้นเพื่อจุดประสงค์ของการถามคำถามที่สร้างปริศนาให้กับนักเรียน โดยมีลักษณะของคำถามเป็นการสรุปประเด็นที่นักเรียนสังเกตได้จากรูปภาพว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เพื่อให้นักเรียนได้เชื่อมโยงและคาดคะเนรูปภาพนั้นเข้าสู่หัวข้อเรื่อง 3. ครูให้นักเรียนได้เล่าประสบการณ์ของ

ตนเองจากการหาคำสำคัญของหัวข้อเรื่อง ผ่านการใช้ ค าถามที่ให้นักเรียนได้อธิ บายหรือเล่าสิ่งที่ตนเองได้เคย ประสบพบเจอเกี่ยวกับคำหรือหัวข้อนี้ โดยจะมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเองซึ่งกันและกัน

2. การใช้คำถาม

ครูมีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้ โดยใช้ สถานการณ์หรือปัญหาผ่านการตั้งคำถาม ซึ่งลักษณะ ของคำถามที่พบในห้องเรียนออกเป็น 4 ลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1. ครูใช้คำถามเพื่อคาดคะเนรายละเอียดของ เรื่อง โดยอาศัยหัวข้อเรื่องและรูปภาพเป็นองค์ประกอบในการคาดคะเนบทอ่านร่วมกัน ซึ่งคำถามมีลักษณะ กระตุ้นให้นักเรียนถ่ายทอดคำศัพท์สำคัญของหัวข้อเรื่องออกมาผ่านการคาดเดา เช่น What does visual data mean? 2. มีการใช้ คำถามในเชิงของการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นส่วนเกี่ยวข้องระหว่างหัวข้อเรื่องกับ ความสัมพันธ์ของสิ่งรอบตัวของนักเรียน หรือแม้แต่การใช้คำถามเพื่อประมวลผล เช่น What is the relationship between bats and the environment? 3. ครูใช้ คำถามที่เน้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิ เคราะห์ โดยเป็นการสร้างคำถามเพื่อให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบและสามารถเปรียบเทียบ ข้อมูลในลักษณะที่ แตกต่างกันได้ เช่น ครูจะใช้ คำถามวัดการวิเคราะห์จุดประสงค์ของเรื่อง โดยใช้ คำถามว่า What is the writer's purpose regarding visual data? จากนั้นครูได้ทำการคาดคะเนคำตอบของนักเรียน และสอบถามว่า ถ้านักเรียนสามารถใช้ visual data เพื่อจุดประสงค์อื่นได้ หรือสามารถใช้วิธีการอื่นเพื่อให้ ทราบข้อมูลได้ง่ายกว่าการใช้ visual data นักเรียนจะอย่างไร ซึ่งคำถามที่ครูสามารถประยุกต์ใช้ ได้ เช่น Why don't you read it in the text? 4. การใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการสังเคราะห์ ครูใช้ ค าถามที่ ต้องการให้นักเรียนได้พิจารณาเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในด้านของความเหมาะสม ได้แก่ ข้อดี ข้อเสีย รวมไปถึงทัศนคติ อารมณ์ ความรู้สึกในด้านต่าง ๆ ของตนเองที่มีต่อเนื้อเรื่อง ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ จากเนื้อเรื่องไปประยุกต์ใช้ กับชีวิตประจำวันของตนเองได้ เช่น What are the advantages of being an entrepreneur? เป็นต้น

3. การเลือกบทอ่าน

ลักษณะของบทอ่านที่ครูเลือกใช้ในห้องเรียนแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังต่อไปนี้ 1. ครูใช้บทอ่านที่มี ความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียน ลักษณะของบทอ่านเป็นสถานการณ์หรือปัญหาที่ เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน หรือมีอิทธิพลต่อสังคมที่นักเรียนใช้ ชีวิตอยู่ในปัจจุบัน โดยครูจะหยิบยกประเด็นความ ต่อเนื่องของสถานการณ์ ปัญหา มาเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ความเป็นเหตุและผล 2. ครูใช้บทอ่านที่มีการบูร ณาการระหว่างวิชา โดยลักษณะของบทอ่านเป็นบทความเชิงวิชาการ รายงานและเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องในวิชา ต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียน ซึ่งบทอ่านจะมีความกระชับ ปรากฏข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและมีรูปภาพ ประกอบที่หลากหลายเพื่อขยายความให้บทอ่านในแต่ละส่วนนั้นมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น 3. ครูให้นักเรียน เลือกบทอ่านด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ เช่น หนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร หนังสือสารคดีต่าง ๆ โดยในห้องเรียน ครูให้นักเรียนได้เลือกบทอ่านเพื่อนำมาสอนกลวิธีการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน ซึ่งครู มีความเห็นว่า การได้ใช้ บทอ่านที่ตนเองถนัดและสนใจ อีกทั้งมีความคุ้นเคยจะ ทำให้สามารถทำความเข้าใจกับการฝึกฝนของครูได้ดี

4. การส่งเสริมบทบาทนักเรียน

กิจกรรมที่ส่งเสริมบทบาทของนักเรียนที่ครูเลือกใช้ในห้องเรียนมี 2 ลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1. ครูให้นักเรียนสลับบทบาทเป็นครูผู้สอน ซึ่งทำหน้าที่ออกแบบคำถามที่เป็นเชิงของการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่องหรือสร้างเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนหาคำตอบและแก้ปัญหาจากกรณีคำตอบที่นักเรียนได้คิดขึ้น โดยครูพยายามจะช่วยปรับคำถามให้มีความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์มากที่สุด และ 2. ครูใช้ กระบวนการค้นคว้าเป็นกลุ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ ร่วมกันในการอ่าน เช่น การตีความจากเนื้อเรื่อง การหาความสัมพันธ์ ระหว่างรูปภาพและประโยค เป็นต้น

5. วิธีการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

วิธีการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ลักษณะของกิจกรรมที่ครูเลือกใช้ในห้องเรียนมี 2 ลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1. ครูให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ Scanning, Skimming และ Details reading ซึ่งจากกิจกรรมพบว่า ครูให้นักเรียนสังเกตส่วนประกอบของเรื่องเป็นองค์รวมนักเรียนพบอะไรบ้าง เช่น หัวข้อ รูปภาพหรือลักษณะของบทอ่าน จากนั้นครูจึงมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนรับผิดชอบการอ่านและอธิบายรายละเอียดของเรื่องตามความเข้าใจของตนเอง และ 2. ครูมีการฝึกกลวิธี และแนวทางที่ นักเรียนควรจะปฏิบัติสำหรับการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ ซึ่งครูได้อธิบายส่วนประกอบของเนื้อเรื่อง เช่น ความหมาย การเรียกชื่อ การหาตำแหน่งของประโยคต่าง ๆ ตลอดจนให้นักเรียนได้นำไปใช้เพื่อค้นหาส่วนต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องด้วยตนเอง พร้อมเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแต่ละประโยคได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล

6. การวัดและประเมินผล

ลักษณะของการวัดและประเมินผลที่ครูเลือกใช้ในห้องเรียน มี 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวัดและประเมินจากการเชื่อมโยงความรู้ สู่ บทอ่าน ครูให้นักเรียนหาความเกี่ยวข้องระหว่างรูปภาพ หัวข้อเรื่องและคำสำคัญต่าง ๆ เพื่อนำมาคาดคะเนรายละเอียดของเรื่องที่นักเรียนกำลังจะอ่าน ผ่านการใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมเพื่อมาช่วยในการตัดสินใจให้การวิเคราะห์มีความเป็นเหตุและผล

ระยะที่ 2 การวัดและประเมินผลจากการตีความและวิเคราะห์เนื้อเรื่อง พบว่าครูวัดความรู้และความเข้าใจจากการอ่านเนื้อเรื่องของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของเรื่อง รายละเอียดหลักไปสู่รายละเอียดย่อย รวมไปถึงความสัมพันธ์ ความสอดคล้องที่เกิดขึ้นระหว่างคำและประโยค

ระยะที่ 3 การวัดและประเมินผลจากการวิจารณ์เนื้อเรื่อง ครูให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่อง เพื่อวัดมุมมอง ทักษะคิด ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการอ่านเรื่องและการนำสิ่งที่อ่านไปประยุกต์ใช้ ให้มีคุณค่าต่อชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งในห้องเรียนพบว่า ครูใช้ การสนทนาและให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการเขียน Mind mapping ซึ่งแยกออกเป็นประเด็นในการวิพากษ์วิจารณ์ในด้านต่าง ๆ อีกทั้งการวัดแบบ Oral test และการนำเสนอหน้าชั้น

ตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสังเกตการสอนและการสัมภาษณ์ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์รวม 6 ประเด็น สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การเชื่อมโยงความรู้สู่บทอ่าน

ครูควรทำความเข้าใจและรู้ จักการเชื่อมโยงความรู้สู่บทอ่าน โดยประยุกต์เข้ากับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อสร้างความสนใจให้นักเรียนอยากที่จะติดตามอ่านบทอ่านนั้น ดังตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่ การที่ครูใช้ตัวอย่างของรูปภาพและหัวข้อสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ เข้าสู่บทอ่าน เป็นกิจกรรมที่ฝึกการสังเกต ทำให้นักเรียนมองเห็นความแตกต่างและความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบระหว่างรูปภาพและหัวข้อเรื่อง อีกทั้งประมวลความรู้และคาดเดารายละเอียดที่แท้จริงของบทอ่าน

2. การใช้คำถาม

ครูควรใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางความคิดให้กับนักเรียนและกระตุ้นความสนใจในการเรียน ซึ่งลักษณะของคำถามที่ครูใช้ ในการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ ได้แก่ 1. การใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนคาดคะเนรายละเอียดของเรื่องครูควรใช้คำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด เช่น ความหมายของคำศัพท์ ความหมายโดยรวมของหัวข้อเรื่อง 2. การใช้ คำถามเพื่อให้นักเรียนเปรียบเทียบรายละเอียดประเด็นต่าง ๆ ของเนื้อเรื่อง เพื่อให้นักเรียนเห็นส่วนเกี่ยวข้องระหว่างหัวข้อเรื่องกับความสัมพันธ์ของสิ่งรอบตัวของนักเรียน เช่น การใช้ คำถามเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของคำสำคัญจากเนื้อเรื่องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3. การใช้คำถามเพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ ครูใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะที่แตกต่างกันได้ เช่น ครูใช้ คำถาม What is the writer's purpose regarding visual data? ซึ่งครูควรคาดคะเนคำตอบของนักเรียนไว้ ก่อนล่วงหน้าว่านักเรียนจะตอบคำถามในลักษณะใด จากนั้นครูจึงใช้คำถามย้อนกลับไประหว่างว่า ถ้านักเรียนสามารถใช้ visual data เพื่อจุดประสงค์อื่นได้ หรือสามารถใช้ วิธีการอื่นเพื่อให้ทราบข้อมูลได้ง่ายกว่าการใช้ visual data นักเรียนจะอย่างไร ซึ่งคำถามที่ครูสามารถประยุกต์ใช้ได้ เช่น Why don't you read it in the text? หรือ What needs to be considered when choosing the visual form? เป็นต้น 4. การใช้ คำถามที่ให้นักเรียนเกิดการสังเคราะห์ เป็นคำถามที่ให้นักเรียนได้วิพากษ์วิจารณ์ลักษณะการเขียนของผู้เขียน เช่น การถามถึงจุดดีจุดด้อยของเนื้อเรื่อง เป็นต้น

3. การเลือกบทอ่าน

ครู ควรเลือกบทอ่านที่เชื่อมโยงประสบการณ์ความสนใจของนักเรียนอีกทั้งเสริมและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ ได้แก่ 1. บทอ่านที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น เรื่องเล่า ประวัติของบุคคลสำคัญ การรายงานสถานการณ์ต่าง ๆ 2. บทอ่านที่มีการบูรณาการระหว่างวิชา ซึ่งลักษณะของบทอ่านอาจจะเป็น บทความทางวิชาการหรือผสมผสานข้อมูลที่มีลักษณะเฉพาะเรื่องในวิชาที่นักเรียนได้เรียน เนื้อหาที่มีความกระชับรัดกุมเพื่อสื่อให้รายละเอียดมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และ 3. บทอ่านที่นักเรียนสามารถเลือกได้ ตามความถนัดและความสนใจตนเอง ซึ่งลักษณะของบทอ่านนั้น ครูอาจจะใช้ นิตยสาร สารคดี หนังสือพิมพ์ หรือบทความวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

4. การส่งเสริมบทบาทนักเรียน

ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์รายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่องจากการส่งเสริมกระบวนการค้นคว้าเป็นกลุ่ม อีกทั้งการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีการสลับบทบาทผ่านการแสดงบทบาทสมมติที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง เช่น การสลับบทบาทจากนักเรียนเป็นครู เพื่อให้นักเรียนได้ทำหน้าที่เป็นครูใน

การออกแบบคำถามที่เป็นเชิงของการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่อง หรือสร้างเหตุการณ์ผ่าน การตั้งคำถามที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สมาชิกในห้องเรียนช่วยกันแก้ปัญหาผ่านการตอบคำถาม

5. วิธีการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

ครูควรฝึกทักษะหรือความสามารถที่มุ่งพัฒนานักเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ผ่านการสังเกต แยกแยะ เชื่อมโยงรายละเอียดและมุมมองต่าง ๆ ของเรื่อง ซึ่งมีวิธีการสอนและกิจกรรมคือ 1. ครูควรฝึกให้นักเรียนได้ ใช้การอ่านแบบต่าง ๆ เช่น Scanning, Skimming และ Details reading เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจรายละเอียด และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ 2. การฝึกกลวิธี และแนวทางที่ นักเรียนควรจะปฏิบัติสำหรับการอ่าน ภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ ครูอาจจะสอนด้วยการอธิบายส่วนประกอบของเนื้อเรื่อง เช่น การสร้างความเข้าใจ ต่อความหมายของลักษณะตัวอักษร คำและประโยค เป็นต้น

6. การวัดและประเมินผล

ครูควรวัดประเมินผลสำหรับการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ จากหลายมิติ 1. การวัดและประเมิน จากการเชื่อมโยงความรู้สู่บทอ่าน โดยครูให้นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างรูปภาพกับหัวข้อเรื่อง และคาดคะเนรายละเอียดที่จะเกิดในเนื้อเรื่องโดยใช้ ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเอง มาอธิบายและ แสดงความคิดเห็น 2. การวัดและประเมินผลจากการตีความและวิเคราะห์เนื้อเรื่อง ครูอาจจะใช้ กิจกรรม เพื่อให้นักเรียนแยกแยะส่วนประกอบต่าง ๆ ของประโยคจากการอ่านเนื้อเรื่อง ซึ่งให้นักเรียนเห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างความสัมพันธ์ของประโยคที่เป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน 3. การวัดและประเมินผลจากการวิจารณ์ เนื้อเรื่อง ซึ่งประเมินผลผ่านการให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เรื่องทั้งในด้านมุมมอง ความรู้สึกต่าง ๆ หรือทัศนคติของผู้เขียน ครูอาจจะใช้กิจกรรมกลุ่มผ่านการนำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยวัดจาก กระบวนการคิดในแต่ละขั้นตอน การสรุปผลประเด็นต่าง ๆ ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม หรือการสอบพูด (Oral test) ซึ่งเป็นการถ่ายทอดสิ่งที่นักเรียนเข้าใจและตีความรายละเอียดจากสิ่งที่อ่านได้ผ่านการอธิบาย

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิง วิเคราะห์ของครูมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายได้ดังนี้

การเชื่อมโยงและบูรณาการความรู้จากภายนอกเข้าสู่บทอ่าน

การเชื่อมโยงและบูรณาการความรู้จากภายนอกเข้าสู่บทอ่าน เป็นการสร้างความสนใจให้นักเรียนเกิด ความอยากรู้อยากเห็นและพยายามที่จะเรียนรู้และศึกษารายละเอียดของบทอ่านให้ตนเองเกิดความเข้าใจมาก ยิ่งขึ้น รวมทั้งฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิด วิเคราะห์ พิจารณาและสังเกตประสบการณ์เบื้องต้นของตนเอง ซึ่งเป็น องค์ประกอบพื้นฐานของการสร้างความเข้าใจ น ไปสู่การเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมเข้ากับบทอ่าน และเพื่อให้นักเรียนประยุกต์ความรู้ที่นำมาใช้ ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี โครงสร้างความรู้ (Schema Theory) โดย Nunan (2005) อธิบายว่า โครงสร้างความรู้เดิมเป็นโครงสร้างที่ นำมาใช้ ในกระบวนการแปลความหมายของข้อมูลจากการ อ่าน ค้นความรู้ และประสบการณ์เดิม รวมทั้ง กระบวนการทำความเข้าใจกับข้อมูลการอ่านใหม่ ซึ่งความรู้ เดิมมีหลายรูปแบบ เช่น 1. ความรู้เดิมในเฉพาะ เรื่องที่อ่าน 2. ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมและหลักของความเป็นเหตุเป็นผลที่เชื่อมโยงจากการอ่าน

คือ การที่ผู้อ่านมีความรู้เดิมเกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านมาก่อน จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีขึ้นและรับรู้เรื่องราวได้เร็ว และ 3. ความรู้เกี่ยวกับการจัดระเบียบโครงสร้างของเนื้อหาสาระที่อ่าน เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง การเขียน รูปแบบประโยคต่าง ๆ ซึ่งการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนของครูนั้น พบว่า ครูมีการใช้ ตัวอย่างของรูปภาพและหัวข้อสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนสังเกตถึงความสัมพันธ์ และความแตกต่างระหว่างกัน ผ่านการใช้คำถามที่สร้างปริศนาและนำไปสู่ การคาดคะเนรายละเอียดของเรื่องโดยการสอนตามทฤษฎี โครงสร้างทางความรู้ Price and Driscoll (1997) แนะนำให้สอนโดยให้เปรียบเทียบการใช้ สิ่งเหมือนกัน และการออกคำสั่ง เพื่อดึงดูดความสนใจต่อความรู้เดิมและเพื่อช่วยให้การเชื่อมต่อระหว่างความรู้เดิมที่มีอยู่ และข้อมูลใหม่ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา โดยเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมการใช้ ความรู้และประสบการณ์เดิมนั้น ควรใช้ สิ่งที่สมจริงหรือใกล้เคียงกันในการสอนแก้ปัญหา และ ควรเอื้ออำนวยต่อการให้ผู้เรียนเกิดความคิดย้อนกลับในรูปแบบของการทำงานอย่างเต็มที่ และควรอธิบาย ตัวอย่างหรือใบงานที่ชัดเจนในการสร้างความรู้ของผู้เรียนอาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสอนตามทฤษฎี โครงสร้างทางความรู้ คือ ความรู้ที่มีอยู่ก่อนในการประมวลผล เพื่อให้ผู้เรียนประมวลผลข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพความรู้เก่าที่พวกเขามีอยู่ต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาใหม่ที่ต้องการโดยการกระตุ้นความจำที่มีต่อ ความรู้ที่มีอยู่ก่อน (Stimulating recall of prior knowledge) เช่น การให้นักเรียนสังเกตรูปภาพและหัวข้อ เรื่องว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร บทอ่านน่าจะมีความเกี่ยวข้องกับรูปภาพและหัวข้อเรื่องอย่างไร รวมไปถึงการให้นักเรียนได้ถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเองผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มุมมองที่มีต่อ รูปภาพและหัวข้อเรื่อง โดยบางครั้งครูและนักเรียนทุกคนอาจจะมีการแสดงความคิดเห็นและประสบการณ์ ร่วมกัน เพื่อประมวลความรู้ไปสู่การทดสอบสิ่งที่ได้คาดคะเนไว้ว่าถูกต้องหรือไม่ การเชื่อมโยงและบูรณาการ ความรู้จากภายนอก ส่งผลให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น มีความสุขกับการอ่านและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทอ่าน นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ที่เป็นระบบจากการมองหาความสัมพันธ์ ของ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ผ่านการออกแบบกิจกรรมของครูที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองคิด และเชื่อมโยงจากความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเอง อีกทั้งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วม ชั้นและครูในการคาดคะเนปัญหาและพยายามค้นหาคำตอบจากเรื่องร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมขณะ อ่านเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ธนชาติ หล่อนกลาง (2550) กล่าวว่าความสำคัญในการนำการอ่านเพื่อ เสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffold reading experiences) ถ้าครูได้นำมาใช้จะเกิดประโยชน์อย่างมาก คือ เป็น การเสริมการอ่านซึ่งมีพื้นฐานมาจากแนวคิดและทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน ส่งเสริมการอ่านอย่างเข้าใจและวิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้ทำให้นักเรียนมีความสุข และ สนุกสนานกับการอ่าน อีกทั้งทำให้การอ่านประสบความสำเร็จ โดยมีการเสริมต่อความรู้จากครูและเพื่อนร่วมชั้นที่มีการแลกเปลี่ยน ความรู้และประสบการณ์ทั้งจากเรื่องใกล้ตัวและไกลตัว

การใช้คำถาม

การใช้คำถามเพื่อการคิดวิเคราะห์พบว่าจุดมุ่งหมายของครูในการสร้างคำถาม คือ เพื่อกระตุ้นหรือตั้ง การตอบสนองของนักเรียนออกมา มีหลายประการด้วยกัน เช่น ครูต้องการทราบว่านักเรียนมีความเข้าใจหรือ มีพื้นฐานต่อเรื่องที่ครูกำลังจะสอนหรือไม่เพียงไร อีกทั้งใช้คำถามเพื่อเปิดกว้างทางความคิดนำไปสู่

การเชื่อมโยงและประเมินผลจากการอ่านที่เกิดประสิทธิภาพซึ่งลักษณะของคำถามที่ครูเลือกใช้ใช้นั้นมักจะปรากฏทั้งคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด ตลอดจนมีการเรียงลำดับความยากง่ายและความสำคัญของคำถามเพื่อให้นักเรียนฝึกจินตนาการ และได้คิดอย่างเป็นระบบซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Anderson and Krathwohl (2001 อ้างถึงใน กิตติชัย สุธาสิโนบล, 2558) ได้แบ่งระดับของคำถามตามแนวคิด Bloom's Taxonomy ได้เป็น 6 ประเภท โดยเรียงลำดับจากระดับของความคิดได้ดังนี้ 1. การจำ (Remembering) 2. การทำความเข้าใจ (Understanding) 3. การนำไปใช้ (Applying) 4. การวิเคราะห์ (Analyzing) 5. การประเมินค่า (Evaluating) และ 6. การคิดสร้างสรรค์ (Creating) ซึ่งระดับของคำถามในแต่ละชั้นจะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระดับของความสามารถในการคิดที่มากขึ้นได้

การเลือกใช้คำถามเพื่อกระตุ้นคิดวิเคราะห์ พบว่า มีการจัดระดับความยากง่ายและความสำคัญของคำถาม โดยระดับแรก ครูใช้คำถามเพื่อการคาดคะเนรายละเอียดของเรื่อง มักจะเป็นคำถามเพื่อถามว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยครูมักจะมีการใช้ รูปภาพ ประโยคสำคัญต่าง ๆ มาเป็นองค์ประกอบในการสร้างคำถาม เช่น การถามเกี่ยวกับความหมายของหัวข้อเรื่อง การถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยคที่นักเรียนได้รับ โดยนักการศึกษา Raphael (2006) จัดว่าคำถามลักษณะนี้เป็นคำถามที่ใช้ปูพื้นฐานสำหรับการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นลักษณะของคำถาม "Think and Search" เนื่องจากข้อมูลมีอยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ กันสองแห่ง (หรือมากกว่า) ในเนื้อเรื่อง การถามรายละเอียดในสิ่งที่นักเรียนกำลังเห็นหรือสัมผัส พร้อมทั้งหาความเชื่อมโยงของสิ่งที่ปรากฏในเนื้อเรื่องมากกว่า 2 สิ่ง เช่น ความเกี่ยวข้องระหว่างประโยคกับรูปภาพ สิ่งนั้นจะเป็นคำถามที่แสดงให้เห็นถึงช่องว่างในการเข้าใจและสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองคิดจากความเกี่ยวข้องนั้นได้ พบประเด็นของการใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดความสับสนและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะที่แตกต่างกันได้ ซึ่งครูใช้การคาดคะเนคำตอบของนักเรียนเพื่อเปรียบเทียบประเด็นคำถามไปสู่จุดประสงค์อื่นที่หลากหลายและแตกต่างจากที่นักเรียนคิดไว้ จะทำให้นักเรียนพยายามคิดและมองหาจุดประสงค์ที่แท้จริงจากการใช้คำถามของครู ซึ่งคำถามลักษณะเช่นนี้ Ciardiello (2007) กล่าวว่า เป็นคำถามที่มีความซับซ้อนหรือเรียกได้ว่าเป็นคำถามสำหรับการคิดขั้นสูง โดยให้ผู้อ่านตระหนักรู้เสมอว่าความเข้าใจที่ถูกต้องด้านการอ่านไม่ได้มีแค่เส้นทางเดียวหรือเขาเรียกว่าการสร้างคำถามเพื่อทดสอบแรงจูงใจเพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นถึงวัตถุประสงค์ที่แตกต่าง โดยอาศัยการวิเคราะห์ จัดระบบความคิดเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นซึ่งลักษณะของคำถามจะใช้ What are some other ways ...?, What if you ...?, Can you imagine ...?, If... , then ...?, How might ...? เป็นต้น

ประเภทของคำถามที่ครูเลือกใช้เพื่อกระตุ้นทักษะการคิดวิเคราะห์นั้น เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางความคิดให้แก่ นักเรียน โดยการเริ่มจากระดับของคำถามที่วัดความรู้ ความเข้าใจจากการอ่านเนื้อเรื่องไปสู่คำถามที่ฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ซึ่งส่งผลให้นักเรียนรู้จักการประมวลผลความรู้จากการอ่านผ่านการตีความ ไตร่ตรอง และเชื่อมโยงกระบวนการทางความคิด น ไปสู่การเข้าใจวิธี การแก้ปัญหา ซึ่งอยู่บนหลักการของเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับ ขวาล แพรัตกุล (2549) กล่าวว่า ข้อคำถามที่ครูเลือกใช้ ต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ซึ่งได้แบ่งชนิดและลักษณะของการใช้คำถามเพื่อจัดการเรียนการสอนอ่านวิเคราะห์ได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ 1. การใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนได้จับใจความสำคัญของเรื่อง 2. การใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่องและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง 3. การใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนถ่ายทอดทัศนคติ มุมมองและวิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่อง

การส่งเสริมบทบาทของนักเรียน

การส่งเสริมบทบาทของนักเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านการถ่ายทอดความเข้าใจจากบทอ่านมาสู่การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาเพื่อใช้ป้องกัน และ ดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งต้องอาศัยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่ให้นักเรียนได้เข้าใจถึงกลวิธีการอ่าน มีการฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยสอดคล้องกับทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivist Theory) ที่เน้นการทำความเข้าใจกับบทอ่านที่อาศัยกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ ซึ่ง Graves and Graves (1998) กล่าวว่า เป็นการเน้นบทบาทของผู้อ่านผ่านการใช้ความคิดและจินตนาการของผู้อ่านเพื่อทำความเข้าใจบทอ่านโดยเน้นกระบวนการที่ผู้อ่านเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งครูเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้อ่านได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ ส่งเสริมให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่มีบทบาทในการสร้างสรรค์ความหมายจากบทอ่านมากกว่าการบอกหรืออธิบายเพื่อให้ผู้อ่านจดจำ

กิจกรรมที่ส่งเสริมบทบาทของนักเรียน พบว่า ครูใช้ การสลับ บทบาทผ่านการแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง เช่น การสลับบทบาทจากนักเรียนเป็นครูเพื่อฝึกให้นักเรียนค้นหาประเด็นที่น่าสนใจและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และ นำมาสร้างคำถามที่สามารถวัดมุมมอง แนวคิดและการประเมินค่าผ่านการคิดวิเคราะห์จากการอ่านของเพื่อนร่วมห้องได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Singhal (2001) ได้อธิบายกลวิธีการสอนอ่านแบบกลับส่วนกันว่า เป็นกลวิธีการสอนการอ่านที่สำคัญ ซึ่งมีการกำหนดรูปแบบการสนทนาระหว่างครู และ ผู้อ่าน ซึ่งเปลี่ยนบทบาทเป็นครูและการนำอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องหรือข้อความในบทอ่านเป็นกลวิธีที่เป็นระบุสำหรับการสอนผู้อ่านว่า จะโต้ตอบอย่างไร และ ทำความเข้าใจบทอ่านอย่างไร การสอนแบบกลับส่วน (Flipped learning) สามารถใช้ กระตุ้นผู้อ่านทั้งการบรรยายและการอธิบายบทอ่าน ขณะที่ผู้อ่านก็มั่นใจในความสามารถของตนเองมากขึ้น มีความเป็นผู้นำมากขึ้นจนกระทั่งปฏิบัติตามกระบวนการได้เองโดยที่ครูกำกับเล็กน้อย

ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมบทบาทและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนนั้น จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทอ่านอย่างลึกซึ้งด้วยตนเอง จากการชี้แนะกลวิธีในการอ่านที่ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น สะท้อนมุมมอง แนวคิด การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของเนื้อเรื่องด้วยตนเอง โดยใช้ กิจกรรมที่ มีความเหมาะสมกับระดับ ความสนใจ และ สอดคล้องกับบทอ่าน เช่น กระบวนการกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ ที่กระตุ้นการถ่ายทอดความเข้าใจต่อเนื้อเรื่อง สอดคล้องกับ Wallace (2003) ที่กล่าวว่า ครูควรจะสร้างห้องเรียนที่เชื่อมโยงบริบททางวัฒนธรรมในระหว่างการอ่านโดยให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์โดยการให้ข้อเสนอแนะจากการอ่านร่วมกันของครู และ นักเรียน ซึ่งครูต้องถ่ายทอดเนื้อหาให้เกิดความชัดเจนแก่นักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการสอดแทรกความรู้ด้านไวยากรณ์และหลักภาษาในขณะอ่านอย่างเหมาะสม อีกทั้งครูต้องให้นักเรียนมีการตอบสนองกลับต่อข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผ่านการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดมุมมองที่หลากหลาย และ เปิดกว้าง สิ่งนี้จะแสดงให้เห็นถึงการอ่านวิเคราะห์ขั้นพื้นฐานของนักเรียน และ เพื่อเป็นการพัฒนาระดับการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่สอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษและทักษะการอ่านในรายวิชาภาษาอังกฤษซึ่งครูทุกคนได้ผ่านกระบวนการคัดเลือกตามคุณสมบัติในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์และจากผลงานที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์กล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนั้นแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยนำเสนอ จึงเอื้อต่อครูที่มีพื้นฐานและมีความสนใจทางด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ กล่าวได้ว่าครู ผู้สอนสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของตนเองได้
2. ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งครูสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ โดยศึกษาจากทฤษฎีและจากงานวิจัย เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมของบริบทในแต่ละโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพ เช่น ความต้องการส่วนบุคคล องค์ประกอบที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ หรือกลุ่มผู้บริหารที่มีความเกี่ยวข้องโดยลงลึกถึงปัจจัยที่ส่งผลในด้านต่าง ๆ ผ่านการเพิ่มจำนวนของครูในการสังเกตการสอน เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2545*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
- กิตติชัย สุธาสีโนบล. (2558). เทคนิคการใช้คำถาม. *สารานุกรมศึกษาศาสตร์*, 49, 95-106. สืบค้นจาก: <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/ENEDU/article/view/5541/5186>.
- โครงการ PISA ประเทศไทย. (2556). *เกณฑ์การประเมินเพื่อวัดสมรรถนะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนนานาชาติ (PISA PLUS)*. กรุงเทพมหานคร: แอดวานซ์ พรินติ้ง เซอร์วิส.
- ชวาล แพร์ตกุล. (2549). *เทคนิคการวัดผลการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนาชาติ หล่อกลาง. (2550). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

- นิรมล ศตวุฒิ และ วชิร บวรณสิงห์. (2550). การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิจัยที่ศน.
- พรณิส ดาราสว่าง. (2547). การผลิตสื่อการเรียนผ่านเว็บเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านให้นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- เรวดี หิรัญ. (2540). แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัยประสิทธิ์ วุฒิเวช. (2542). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น: สานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: เซ็นเตอร์ดีสคัฟเวอร์รี่.
- ศิริพร สุธรรมเดช. (2541). การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ และควมมีวินัยในตนเองในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู (ปริญญาณิพนธ์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2558). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. สืบค้นจาก <http://www.niets.or.th/>.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2559). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. สืบค้นจาก <http://www.niets.or.th/isbn>.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2555). ผลการประเมิน PISA 2009. สืบค้นจาก <http://pisathailand.ipst.ac.th/pisa/reports/isbn-9786167235189/>.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2545). วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์

ภาษาอังกฤษ

- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. e. (2001). A Taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of education objectives. New York: Addison Wesley Longman.
- Halpern, DF. (1998). Teaching critical thinking for transfer across domains: Disposition, skills, structure training, and metacognitive monitoring. *American Psychologist*, 53(4), 60-70.